

بررسی حقوق اسرار تجاری در روابط قراردادی و غیرقراردادی در حقوق ایران با نگاه تطبیقی در حقوق آمریکا

عبدالحمید کلتله^۱، طاهره اسکندر نژاد^۲

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر
دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گنبدکاووس
kalteh2018@gmail.com

چکیده

اسرار تجاری در فعالیتهای صنعتی و تجاری، شکوفایی اقتصادی و رشد نظام رقابت تجاری دارای نقش مهمی است. رشد فزاینده جاسوسیهای اقتصادی، موجب اهمیت ذاتی اسرار تجاری، و ایجاد ساز و کار حمایتی خاصی را برای آن در نظر میگیرد. این حمایت در اصل نشان دهنده حساسیت جامعه به این موضوع است و جهت رشد نظام اقتصادی امری ضروری تلقی می شود. تحقیق حاضر با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی به مطالعه تطبیقی حمایت از حقوق اسرار تجاری در روابط قراردادی و غیرقراردادی در حقوق ایران و آمریکا می پردازد. در این راستا سعی شده به نظام حقوقی آمریکا آنگونه که شایسته بررسی یک نظام حقوقی کامن لا می باشد؛ پرداخته شود. یافته های این پژوهش نشان می دهد، در روابط قراردادی، دریافت کننده اسرار تجاری مکلف به نگهداری اطلاعات محرمانه و استفاده از آن مطابق ضوابط تعیین شده می نماید که نتیجه عدم تقیید، تحقق مسئولیت وی خواهد بود. قراردادهای عدم رقابت و عدم ترغیب و رازداری، قابلیت های ویژه ای دارند و انعقاد این قبیل قراردادها و بهره گیری از ضمانت اجرای خاص، آنها را در حفاظت از اطلاعات محرمانه تجاری، به امری معمول مبدل نمود است. در رابطه میان کارفرما و مستخدم، در غالب موارد، اطلاعات محرمانه کارفرما بنا به اقتضائات معمول، در اختیار مستخدم قرار می گیرد که پس از پایان رابطه استخدامی و جدایی مستخدم، مسائل عمده ای را میان طرفین در خصوص سوء استفاده از رازهای تجاری مطرح می سازد. نظام حقوقی آمریکا با وضع قوانین حمایتی ویژه در حوزه اسرار تجاری، به دنبال حمایت هر چه بیشتر از حقوق دارندگان این اسرار می باشد و نظام حقوقی ایران، هرچند در مجموع حمایت مقدماتی در برابر نقض اسرار به عمل می آورد؛ لکن در مورد راه حل هایی چون دستور موقت فوق العاده سریع یا تقاضای اعلام رأی، وضعیت روشنی ندارد.

واژگان کلیدی: اسرار تجاری، حقوق آمریکا، حقوق ایران، قراردادی، غیرقراردادی

۱- مقدمه

امروزه حق دستیابی به اطلاعات، از حقوق بنیادین بشر است و ابزارهای نوین ارتباطی و به ویژه گستره فضاهای مجازی، فرصت های بی بدیلی را در تحقق این حق اساسی فراهم آورده است اما این حق اساسی سبب نخواهد شد تا برخی از اطلاعات محرمانه که به جهت محرمانگی دارای ارزش می باشند، مورد تعرض قرار گیرند. ارزش اقتصادی اطلاعات، نقش مهمی در تنظیم روابط تجاری فعالان عرصه اقتصادی دارد. از جمله این اطلاعات، می توان به حقوق اسرار تجاری و اقتصادی اشاره نمود. این اطلاعات ارزشمند همواره در معرض هجوم اشخاصی است که با نیتی پلید، ثمره چینی از کوشش دیگران را در سر می -